

IZHAJA VSAK DAN

Čladi se medijah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsake medaljn vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Iseratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in ustoživo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAPOČNINA ZNAŠA

Na celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-50. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgie Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncorcij lista „Edinost“ - Natisnila Tiskarna „Edinost“ Vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgie Galatti šte. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Grof Lev Nikolajevič Tolstoj †

Smrt največjega sodobnega ruskega pisatelja in filozofa je vzbudila po vsem svetu največje sočutje. Vse svetovno časopisje, brez razlike, prinaša obširne nekrologe in slike o umrlem pesniku. Splošno žalost pa je vzbudila Tolstega smrt v Rusiji. Prodajalne in gledališča so zaprte, koncerti in zabave odpovedane. Ruski listi so izšli v posebnih izdajah, črno obrobljeni. V Astapovo je došlo iz vseh krajev na široko ljudi, da se udeležijo pogreba. Vdova Tolstega je dobila iz vseh krajev sveta ogromno število sožalnih brzojavk.

PETROGRAD 21. Sv. sinod je sklenil, da se Tolstega ne pokopje cerkveno in da se za njega ne opravljajo zadušnice, ker se Tolstoj ni spravil s cerkvijo.

PETROGRAD 21. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je brzojavil grofici Tolstoj: V teh težkih trenutkih sem pri Vas z vso dušo!

PETROGRAD 21. Radi smrti Tolstega ne bo v tukajšnjih privatnih gledališčih nobene predstave. V gledališču carice Aleksandre je občinstvo počastilo pokojnika, da je po predstavi vstalo s sedežev. Na dan pogreba bodo zaprta vsa privatna gledališča.

PETROGRAD 21. V inozemstvu razširjeno poročilo, da je ministerski svet razveljavil izobčenje Tolstega, je izmišljeno. Vlada se ne meša v čisto cerkvene stvari.

PETROGRAD 21. (Wolffov biro). Na poziv nekaterih državnih svetnikov je duhovnik cerkve državnega sveta dovolil, da se opravi za Tolstega zadušnico.

Listi so izšli v črnem robu in so prinesli sliko pokojnika, kateremu izkazujejo vsi priznanje, razum listov naskrajneje desnice. „Novoje Vremja“ pravi, da je vsa Rusija z duhom ob mrtvaškem odru Tolstega.

PETROGRAD 21. Frakcija oktobristov je poslala grofici Tolstoj sožalno brzojavko in pooblastila tri člene, naj pri ministerskera predsedniku Stolypinu in metropolitu Antoniju izposlušajo dovoljenje za zadušnico po Tolstemu.

Tolstojevi socijalni nazori.

Trst 20. XI.

Tolstoj je skozinskoz individualist. Individualium, posameznik mu je vse. Zato je naravno, da je nasprotnik vsake organizacije in konsekvntno tudi države, ki mu je organizirano nasilje. Država pa sestoji iz socialnih skupin in tudi iz narodov. Med temi narodi se razvije boj. Močnejši si hoče podjarmiti šibkejšega, iz česar se rodi nacionalizem. Tolstoj je nasprotnik političnega nacionalizma. Nekje pravi, da ni še nobenega človeka, ki ga je prišel obiskat, vprašal po tem, kake narodnosti je. V človeku vidi Tolstoj predvsem človeka in samo človeka. Zato ne odobrava tudi plemenskega boja, dokazovanje o superiornosti ali inferiornosti kakega plemena se mu zdi

nezmiselno. Tolstoj je v pravem pomenu besede kozmopolit (svetovni meščan), kakor so bili Goethe, Ibsen, Björnson in drugi veliki duhovi. Kakor kozmopolit in nasprotnik države je tudi proti vsem državnim institucijam, proti parlamentarizmu, militarizmu in sploh proti političnemu življenju. V svojih spisih nasvetuje, kolikor mogoče manj se udeleževati državnega življenja, volitev in sploh vsega, pri čemer pride človek z državo v dotiko. Tak svet je Tolstoj dal tudi Slovencem, ko ga je, če se ne motim, l. 1904 obiskal v Jasni Poljani dr. Bogumil Vošnjak, naš mladi znanstvenik. Med drugim je Vošnjak razložil Tolstemu krivice, ki se nam gode zlasti od strani Nemcev in ga vprašal za svet. Tolstoj mu je tako-le odgovoril: „Ako ste prepričani, da se Vana godi velika krivica, potem se ravnajte po mojem načelu: „Ne plačujte davkov, ne služite kot vojaki, ne udeležujte se političnega življenja, sploh ne vpošte-vajte države!“

Čes idealen nasvet, — ali kako ga izvršiti? Tega Tolstoj Vošnjaku ni povedal ter vi pomislil na to, da ima država sama moč si vzeti davke, ako jih državljani ne more plačati. O tem bi naš kmet vedel marsikaj povedati in bi se takemu rjasvetu žal ostno nasmehnil.

A Tolstoj uči ob enem: „Ne zoperstavlajte se zlu, ne zoperstavljajte se nasilstvu“. A država mu je organizovano nasilstvo. Smeš sicer delati nekeko pasivno rezistenco s tem, da se ne udeležuješ političnega življenja, ali nasilstva se zoperstavljati z nasilstvom se ne smeš! Zato je Tolstoj nasprotnik vsake krvave revolucije, vsake ustaje proti državi. Radi tega je tudi hud nasprotnik revolucionarnega socializma, ki hoče po njegovem mnenju pastaviti na mesto stare države novo državo, torej na mesto starega nasilja novo nasilje. V tem se on strogo ločuje od drugih anarhističnih teoretikov. Kako torej rešiti socialni problem?

Tolstojev nauk je kratek: Proč z moderno laži-kulturo! Človek, povrni se k Bogu in naravi, povrni se k prirostemu, naravnemu življenju in krščanstvu!

Revolucija mora prej nastiti v človeških srcih, v človeški notranjosti.

To je Tolstoj dobro vedel, zato bi bilo naivno misliti, da je hotel on doseči svoje ideale že za časa življenja.

Tolstojeva duša je skozinskoz slovan-ska. To se jasno razvidi iz njegovih nazorov. Med tem, ko ima revolucionarna ideja največ pristašev med vročekrvnimi romanskimi narodi; med tem ko so Nemci pristaši Nietzschejeve takozvane Herrenmorale, ki uči, da naj močnejši in zmognejši brez-pogojno uniči šibkejšega, — uči Tolstoj resignacijo udanost in ljubezen. Sedanja doba pa je doba boja, individua proti individuu, razreda proti razredu in naroda proti narodu.

In v tem svetovnem boju moramo vztrajati tudi Slovenci, dokler ne zmagamo ali pademo. Občudujemo genij Tolstojev, občudujemo njegov duh, a slediti mu ne

zagledavali, naj vas pokvarja, po čemer zahrepenite, naj vas zvabi v smrt! Doli!... Težko, s povešenimi peruti, na katerih se je nahajal droben prašek solnčnega zlata, je padla večša na zemljo in je bila mrtva...

Ponosna, lepa reča je pričela veneti iz nevolje nad mrtvo večšo...

Druge večše in metulji in druge žuželke pa so kmalu pozabili na rožo v hrepenenju po luči in solncu...

In to prokletstvo se izpolnjuje na njih še dandanašnji: vsi fortožari proti solnčnim žarkom, proti goreči sveči in lučnimu odsvitu v boječehrepenem brenčanju — a so vsi žrtve hrepenenja po luči in solnčnem prahu...

Potihoma so izzvenele zadnje besede, potem pa je nastala v sobi tišina... sveta tišina...

Ko se je Delten obrnil, je videl Iduno vročih lic in blestečih oči naslonjeno nazaj v blazine... Njena usta so bila nalahno odprta, tako, da so so mokrotno bleščali njeni drobni biserno-beli zobje. Nasmihala se mu je — tako nenavadno, občudovaje in vendar tako docela razumno in žensko preudarljivo.

„Kaj praviš k tej bajki, Iduna?“

„Da jo vsak sam doživlja in hoče doživeti,“ je zvenelo iz njenih ust kakor od daleč nekje...

moremo. Nam je nacionalni boj etični boj. Odnehati bi pomenilo za nas smrt. Mi pa hočemo živeti in doživeti tudi ono revolucijo človeških duš in src, katero prorokuje prorok iz Jasne Poljane. Dolej pa smo še daleč, daleč...

Smrt Tolstega in duma.

PETROGRAD 21. — Predsednik dume Gučkov se je spominjal umrlega grofa Tolstega s sledečimi besedami: Domovino je zadela velika tuga. Grofa Tolstega, velikega misleca in umetnika, ponos Rusije in slave človeštva ni več. Usmiljeni Bog naj mu odpre nebeško kraljestvo. Predlagam, da spomin pokojnika počastite s tem, da se dvignete s sedežev.

Vsi poslanci, izvzemši nekoliko poslancev najskrajneje desnice, so se dvignili.

Predlagam — je nadaljeval predsednik —, da v znak naše globoke žalosti prekinemo za nekoliko dni naše razprave.

K predlogo predsednika je zahteval besedo poslanec Samyslowski (najskrajneja desnica). Klici: Nikake debate. Glasovanje! Posl. Samyslowski je govoril proti predlogu predsednika. Vsled smrti kakega misleca in umetnika se ne sme prekinjati razprav dume. Duma mora služiti deželi in je od iste plačena.

Klici na levi: Prav res! — Razun tega je Tolstoj v zadnjem času zanimal cerkev, državo, redbino in lastnino in je umrl, ne da bi se bil spravil s cerkvijo. Počasenje po dumi bi bilo izzivanje cerkve.

Klici na desnici: Prav res! Protiklici v centru: To ni res! Duma je državna institucija.

Tolstoj je zanimal državno institucijo, zlasti dumo.

Predlog predsednika je bil vsprejet z vsemi proti glasovi nekoliko členov najskrajneje desnice in nekoliko nacionalistov. Seja je bila potem zaključena.

Tolstoj in ruska vlada in klerikalci.

Češki klerik list „Čech“, pisatelj o Tolstem pravi, da se čudi, kako da ni ruska vlada Tolstega že davno poslala v Sibirijo. „Čechu“ bi moralo biti znano, da bi bila reakcionarna ruska vlada to že davno storila, ako bi bila le mogla. A bila je toliko pametna in opustila vsako preganjanje Tolstega ker je vedela, da bi se proti takemu početju vzdignil ves kulturni svet. Isto opazujemo pri Gorkem. Gorki je skoz in skoz socialistično-revolucionarnega mišljenja. Vlada ga je dala sicer že parkrat zapreti, a skrajnih sredstev se ni nikdar poslužila proti njemu in to ne morda iz svobodomiselnosti, temveč iz istih vzrokov kakor pri Tolstem.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 21. Grof Ludovik Batthyany je poslal pismo, s katerim polaga svoj mandat. — Zbornica je nadaljevala debato o predlogi glede reforme pravnega reda in zaključila generalno debato. Pravosodni minister Szekely se je zahvalil poročevalcu in ustvariteljem reforme za veliko delo v imenu vlade in v imenu naroda. Minister je med drugim omenil na govor rumunskega poslanca Popa, da si vlada pri-

On ni odgovoril ničesar, samo njegova glava se je sklonila nižje doli na prsa in težje je pričel dihati...

Počasi, čisto polagoma ga je obrnila Iduna zopet k sebi, da je počival njen pogled v njegovih očeh... in prav plaho, potihoma, ampak kakor skrivno vabilo je začrtalo na njenih ustnih: „Ali sem jaz solnce?“

VII. Naslednjega dne je prišla služkinja. Postavili so plinovo uro.

Zvečer so bile vse sobe svetlo razsvetljene in Iduna je sedela ob mično sevirani mizi Deltenu nasproti; služkinja pa je medtem opravljala svoj posel.

To je bilo že vse prav lepo, posebno, ker je bilo vse novo, toda Iduno je vendar navdajala nekako strmenje, ko je videla, v kako enostavno in čisto vsakdanje oblike se je zlija vsa zapletena romantika hrepenčega poželenja.

Vesela nprav njene starosti je v prvih dneh njenega zakonskega življenja vendar še prevladovala fantastična predstavljanja.

Bilo je v njej nekaj igrajoče norčavega, nekaj vabljivega, ki se je nagibalo nezavedno k zavajanju... nekako radovedno hlastanje po novem, po senzacijah, nekako hlepeče izsesavanje najmanjše kapljice prekipevajoče strasti in vendar neprestano ginevanje v pekoči žeji...

zadeva, da pošilja v kraje, v katerih prebivajo Romuni, take sodnike, ki so večji romunskemu jeziku. Konečno je pravosodni minister prosil zbrnico, naj reši predlogo v nekoliko dneh tudi v podrobnostih. Nato je bila predloga vsprejeta v splošnosti in razprava potem prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Dunaj 21. Cesar je vsprejel danes v posebni avdienci bolgarskega odposlanca Salabaševa. Odposlanec je izročil cesarju svoje poverljivo pismo.

London 21. Minister za notranje stvari je zavrgel prošnjo Crippena za pomiloščenje. Kazen bo izvršena dne 23. novembra.

Hongkong 21. Vlada v Lizboni je brzojavno ukazala guvernerju in škofu v Macao, naj nemudoma izvedeta odlok glede izgona jezuitov. En del jezuitov se poda v Brazilijo, drugi v Košišino.

Lizbona 20. Ministerski svet je končno določil zeleno-rdečo za deželni barvi. Dne 1. dec. bo nova zastava slovesno blagoslovljena.

Pleigrad 21. Na merodajnem mestu izjavljajo, da bo srbski odposlanec na Dunaju, Simić na lastno prošnjo umirovlen. Simić je izlasti od smrti svojega sina izrazil željo, da bi se umaknil v privatno življenje, sicer ker je v državni službi že 40 let. Odstavljen ne bo torej, ker je kritikoval zadnji govor ministra za unanje stvari Milovanovića.

Washington 21. Vojni oddelek je ukazal poveljniku armadnega oddelka v Teksasu, naj ima pripravljene čete, da omogoči guvernerju v Teksasu, da vzdrži nevtralnost Združenih držav ob meji Meksike.

Varšava 21. Na dunajsko-varšavski pragi se je v noči od sobote na nedeljo trušil neki železniški most v trenutku, ko je pasiral po mostu tovorni vlak. Štirje vozovi so padli v Vislo, 3 možje osebja so utonili.

Ljudsko štetje.

(Javni shod v prostorih „Obrt. in konsumnega društva“ pri sv. Ivanu.)

Predsednik pol. društva „Edinost“ dr. Wilfan, pozdravivši navzoče, je nadaljeval, da temu shodu ni namen kake manifestacije, ampak je le v pouk, kako se nam je ravnati. Omenjal je, kake nepravilnosti se dogajale na zadnjem ljudskem štetju leta 1900, a naša glavna naloga je sedaj, da se prihodnje ljudsko štetje izvrši pravilno. Delati moramo na to, da se bo to štetje tudi v okolici vršilo kakor v mestu, to je, da dobijo hišni gospodarji popisne pole, ki jih sami izpolnijo. Zato se moramo sedaj pripraviti in v to svrhu je treba poučiti ljudstvo. Na to je predsednik dal besedo drž. poslancu

g. dru. Rybáru, ki je govoril o predmetu, kaj je ljudsko štetje?

Izvajal je sledeče: Država ima interes na tem, da izve, koliko ima ljudi, koliko moških, ženskih, koliko stanov itd. Vrhu tega je spopolniti druge rubrike. Posebno važna je rubrika o jeziku. Šteje se, koliko ljudi je ene ali druge narodnosti ali občevalnega jezika. Za nas je to velike važnosti. V Avstriji delijo pravice: šole, službe itd., po narodnostih. Vlada zahteva dandanes, da

Njena hipoma vzbujena ljubav do moža, je bila smejoča igra, ki se je ob njegovem resnem, bolj prisrčenem čustvovanju lomila kakor krátki, mali valovi. Niti za trenotek ga ni puščala od sebe, ugajalo jej je, da ga je mogla dražiti, ga spravljati do vedno novi dobrikanj... Veselilo jo je, odrekati mu poljub in mu čez minuto na to bežati v objem, mu v tistem oboževanju poljubljati roko in skoro v istem trenutku stopati z eno nogo naprej in zahtevati poljuba...

Večkrat ga je sprovela v svoj mali salonček, potegnila pri belem dnevu zagrinjala skupaj in prižgala luči z bojastrimi senčniki... Potem se je drapirala s kakimi svilenimi ostanki in čipkami in se pričela gibati v fantastičnih a ritmično, s čustvom odmerjenih vijugah...

„Ali sem lepa, tako, ti ugajam?“ je vpraševala med tem in stresla s svojimi valovitimi lasmi in se mu smehljala z bisernimi zobmi in bleščecimi očmi...

Čutila je potrebo, da bi jo kdo občudoval, hlepela je po besedah ljubezni...

Za zunanji svet se ni nič brigala; komaj da je vedela, da-li sije zunaj solnce ali da pada sneg v divjih vrtnicah od svinčeno težkega neba. Neka instinktivna bojazen je bila v njej pred vsem, kar je bilo izven njenega fantastičnega, čarnega kroga, brezmejna bojazen pred mrzlo praznoto hipnega razvedrenja... (Pride še).

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

„Tem ponosneja in lepša je postajala bahata roža, čim večje je bilo število žrtev njene neusmiljenosti...“

Zbali so se nesrečneži teh žrtev in že so hoteli prekiniti nadaljne poskuse, ko se je naenkrat ena izmed večš dvignila nad vso velikansko množico... dvigala se je vedno višje, vedno višje v modri eter in hitela solncu nasproti...

Frčala je, frčala s široko razprostrtimi peruti in čutila je po toploti, da je solncu vedno bliže in bliže... Že je mislila, da se koplje v zlatem solnčnem prahu, že je zasmodil vroč žarek rob njenih peruti, ko se je naenkrat začul gromč glas.

Predržnost, kaj si upaš? Moje zlato, moje vroče, lesketajoče zlato hčeš krasti! Doli s teboj in proklet bodi ti in vse, kar je tvoje vrste! — Odslej naj vam bo za kazen, da boste vedno hrepeneli po mojem zlatu, in v vsaki revni, od ljudi užgani luči boste videli moje blesteče žarke. Kar boste

uradniki znajo jezike krajev, v katerih služijo. Ljudje ne morejo avancirati, če ne znajo jezikov. Pri nas v Trstu, v Istri se zahleva dandanes po uradih, na sodiščih, pol. oblastnjah, tudi znanje slovenskega oziroma hrvaškega jezika. Nespametno delajo pa oni slovenski stariši, ki pošiljajo svoje otroke v laške šole. kajti tamkaj se nauče samo laški in samo z laškim jezikom ne pridejo potem mnogo daleč.

Ena stvar je posebno važna, na katero ne smemo pozabiti. Lahki se potegujejo, da kolikor le možno veliko Slovencev zapišejo za Lahe. Lahki bi nas hoteli naštetati malo, da tako dokažejo, da naš jezik nima v Trstu nikake pravice in bi nas hoteli odganjati od službe. Če ne bi imeli koristi od tega, ne bi tega delali. Stvar ima torej političen in gospodarski pomen. Mi smo zahtevali, da bi se šlo po polah in da bi tega ne opravljali magistratovi komisariji. Za marsikaterega bo to težko, ali se dotičniki ne smejo strahiti; dobimo že ljudi, ki jim pojdejo na roko v tem oziru. Mi moramo gledati, da bodo naše pole pravilno sestavljene, da magistrat, ki dobi te pole v roko, ne bo delal potem sitnosti. Ako bi nam pa tega ne dovolili in bodo popisovali magistratni komisariji, potem bomo morali biti pa še bolj previdni. Posebno treba opozoriti na to ženske, ki bodo pogostokrat same doma, ko bodo prihajali komisariji. Le-ti se namreč ne bodo mnogo brigali za druge stvari, pač pa za jezik.

Govornik je potem na temelju tiskarjevega izkaza pojasnjeval, kake krivice so se delale Slovincem v mestu in okolici na zadnjih dveh ljudskih štetjih l. 1890 in 1900. — V politiki si delamo statistiko na volitvah, pri drugih stvarih se pa vlada ozira na statistiko, izlasti ob ustanavljanju šol, bodi ljudskih, bodi obrtnih, bodi srednjih.

Konečno je govornik priporočal, naj zborovalci poučijo o pomenu in važnosti ljudskega štetja tudi druge, svoje sosede, znanca itd.

Zborovalci so živahnim ploskanjem vsprejeli izvajanja govornika.

Na to se je priglasil za besedo g. kapeitan Čok. Izrazil je svoje začudenje, da se ljudje tako malo zanimajo za to tako važno stvar. Ako bi bila temu kriva nezavednost, bi bilo to žalostno. Vsi vemo, kako je postal magistrat. Še drugi vzrok je in sicer prevelika popustljivost. Ko se bodo še vršili shodi, je treba, da se jih ljudje udeležijo v večem številu. Govornik je potem omenjal laške šole pri sv. Ivanu in v ulici Kandier, kamor zahaja mnogo slovenskih otrok. Te slovenske otroke bodo Lahki skušali vpisati za Lahe, a to treba preprečiti, stariše dotičnih otrok treba je primerno poučiti. Govornik je rekel, da pojde posojilnica pri sv. Ivanu ljudstvu tozadevno na roko, in da bodo v dneh ljudskega štetja naše uradniki občinstvu na razpolago. (Živahna pohvala.)

Dr. Rybač se je zahvalil predgovorniku, posebno, ker je omenil kako mnogi stariši pošiljajo svoje otroke rajše v italijanske nego v slovenske šole. Govornik je opozarjal na nespametnost takih starišev. Podal je tozadevno par izgovorov: Rekel je, da najhujši nasprotniki Slovencev so v Trstu italijanski odvetniki; oni bi hoteli iztisniti slovenski jezik iz Trsta. Ali mladi italijanski odvetniki si jemljejo v svoje službe tudi Slovence in Slovenke. Enako je tudi pri bankah. Govornik je rekel, da službo dobiva laglje tisti, ki pozna več jezikov, ali podlaga vsemu je slovenski materini jezik.

Konečno je govornik priporočal, naj sv. Ivan pokaže ob letošnjem ljudskem štetju, da je napredoval in ne nazadoval, in naj ostane slovenski kakor je bil. (Živahno odobravanje.)

Zborovalci so pazljivo poslušali izvajanja govornikov, o čemer je svedočilo tudi burno pritrdjevanje. Upati je, da so besede govornikov padle na dobra tla in da obrode mnogo sadu.

Predsednik dr. Wilfan je zaključil shod kmalo po 12. uri popoldne.

Jubilejni koncert

Ciril-Methodove podružnice v „Nar. domu“ v soboto 19. novembra.

Bilo bi zares krivično, ko bi se kritika ob presojevanju muzikaličnega vpeha sobotnega koncerta hotela postavljati na stališče absolutnosti. Koncert je bil namenjen čestilcem družbe sv. Cirila in Metoda. Dostopen vsem stanovom, se je imel pretvorniti v močno manifestacijo narodne misli, v revijo naših pevskih moči v mestu in okolici. Vše zaradi tega ni šteti kritiki v zlo, ako ga tudi sedaj, ko so odzveneli zvoki v koncertni dvorani, navdajajo čustva posebne vrste: čustva priznanja, za one premožne in nepremožne rodoljube, ki so, spremljani od žara domovinske ljubezni, napolnili gledališčno dvorano in s tem zapeštili sijajni, zunanji uspeh, čustva hvaležnosti za odlične moči, ki so se svojim posameznim ali skupnim nastopom pripomogle h glasbenemu uspehu jubilejne prireditve, in slednjič čustva neomejene spoštovanja za naše rodoljube, v narodnem delu prezasluzne in požrtvovalne gospe, ki se zbirajo že leta pod praporom družbe sv. Cirila in Metoda.

Levski del koncertnega vsporeda je bil pridržan sodelujočim pevskim društvom: „Adriji“ iz Barkovelj, „Čitalnici“ pri sv. Jakobu, „Iliriji“ pri sv. Jakobu, „Kolu“ in „Trstu“ iz mesta, „Velesil“ iz Škedenja in „Zarji“ iz Rojana. — Ne da bi sme sehati v podrobnosti, lahko rečem, vzvišen nad vsako mlanterijo, da so vsa pevstva društva brez izjeme docela častno izvršila svojo nalogo, na vsesplošno zadovoljstvo poslušalstva, ki ni štedilo z odobravanjem. Kaj slikovit prizor nam je nudilo pevsko društvo „Adrija“ s svojimi vrli in narodnih okoliških nošah oblečenimi pevskami. Tudi v pevskem oziru je „Adrija“ zadovoljila vsestransko. — Škedenjska „Velesila“ se je zopet enkrat izkazala s svojim močnim, zares „možkim“ — možkim zborom. Le žal, da tenorji ne stojijo na isti višini kakor basi. Za to pa razpolaga društvo z izbornim solo-tenorjem. Vsled zaslužene pohvale je „Velesila“ poklonila izven programa koračnico „Velesile“. Zelo srečna je bila pri svojem sobotnem nastopu „Čitalnica“ od sv. Jakoba. Ženski glasovi se prelivajo z moškimi v harmonično celoto pristno, neprišljeni. Da stremi društvo po „višjem“ dokazujeta že okusno izbrani pevski točki. S posebno radostjo sem pozdravil nastop „Kola“. Kdor pozna količjak razvoj našega živila v zadnjih desetih letih me bo gotovo razumel. Sobotni nastop nam je pričal, da je „Kolo“ zmagonosno premagalo vse razmere, ki so se zoperstavljale njegovemu razvoju. Samozavestno in z odločnostjo, ki je lastna vsakemu pomlajenemu bitju nam je pod spretnim vodstvom g. Mahkote zapelo J. Aljažev „Zakipi duša“, „Ilirija“ od sv. Jakoba si je nadela težko nalogo. Sattnerjeva glazbena slika „O nevihti“ je trda kost. Splošno mnenje je bilo, da je „Ilirija“ rešila to težko nalogo najsijajneje. Griegov prerokski mešani zbor „Nova zemlja“ je častno zaključil pevski del koncerta. Pred leti sem imel priliko čuti ta muzikalni biser na Dunaju, izveden od svetovno znanega „Schubertvereina“. Vsaka primera bila bi deplarisana, vendar izjavim, da je bil sobotni vžitek — popoln. Na željo občinstva se je komad ponovil. „Zarja“, gospod Mahkota, ki je z dostojanstvom in naravnim patosom izvel ulogo bariton — sola in spretni pevovalca g. Adamič so želi zasluženo pohvalo. — Glazbeno in pevsko društvo „Trst“ je preskrbelo edino instrumentalno točko slovenskega sobotnega programa. V Broževa slika „V posavski šumi“, je našla povsem zadovoljive tolmache.

In sedaj preidimo k solistini — h koncertni pevki gospej M. Costaperaria-Dev. Odlična in simpatična umetnica mi gotovo odpusti, če se glede njenih pevskih lastnosti sklicujem kar na — splošno sodbo. O gospej Costaperaria se je že toliko laskavega in dobrega pisalo, da bi bila vsaka moja beseda odveč. Gospa Costaperaria z na pač peti. To je pokazala v posebni meri v komadih, ki si jih je izbrala za sobotni koncert. V otroških pesmicah ni imela sicer prilike ocharati množico z materijalnimi, živce pretresajočimi muzikaličnimi efekti, a zato je pokazala vrlino svoje šole in svojo muzikalično - estetično vzgojo v pravem svetlu. Gospa Costaperaria, ki je bila predmetom burnih ovacij, je posvetila, kakor rečeno, svoj sobotni večer otroškemu svetu. Nastopila je s skladbami našega nadarjenega V. Mirka: „Kateri kerub“, dobrodušnega O. Deva: „Kanglica“, muzikaličnega misleca A. Lajevica: „Mati in dete“ in našega zaslužnega skladatelja E. Adamiča „Božji volek“, „Uspavanka“ in „Ježdec“. Vse skladbe so dosegle popoln uspeh. O njihovem pomenu in značaju je bilo govora v predelih „Edinosti“ že pred koncertom. Recenzentu, ki je poklican, da oceni vspeh umotvora se stališča poslušalca, je v posebno prijetnost moči se pridružiti tem preventivnim sodbam. Gosp. Mirka, elegična in na široki, modulacijski podlagi zasnovana, „Kateri kerub“ učinkuje včasih dramatično in opravičuje vse nade, ki jih polagamo v tega simpatičnega in delavnega skladatelja.

G. E. Adamič mi je izredno ugajal zbog svoje skromnosti. Da, morda celo zbog prevelike skromnosti. Sledječ otroškemu milieu, začrtanem mu po pesnikih, se je skladatelj izogibal vsemu, kar bi utegnlo odvzeti otroškemu svetu ono prirojeno primitivnost in neprisiljenost. Zato tudi gosp. skladatelj ni iskal barvnih efektov in „originalnih“ akordnih leg, ampak „vrgel je na papir“ svoje misli, kakor so mu jih narekovala iz otroške okolice zajeta čustva. — Umetnik je oni, ki zna iz malega ustvarjati veliko in priagoditi zahteve svoje osebnosti zahtevam umotvora. — Vse tri Adamičeve skladbe so se takoj prikupile občinstvu, kar je gotovo razveseljivo z ozirom na značaj skladbe.

„Uspavanka“ nas je kar prenašala v eterične višine. „Ježdec“ nam je s svojim ritmom in navimnim humorjem res imenitno posnemal jezdenje „fantička“. Manj zanimiv se mi je dozdeval „Božji volek“ — morda zato, ker so še vedno odmevali v meni zadnji akordi globoke Lajevičeve „Mati in dete“? Vsekakor je neposredni prehod — patetičnega v lahko jokavo — veseli vzdih, iz teme v svetlo, provzročil premočen kontrast.

Torej? Krasen notranji vspeh, kateremu je sledil gmotni vspeh. Naj mi bo

dovoljeno zahvaliti se tudi v svojem lastnem imenu sl. odboru ženske podružnice CMD. Naj bi se še večkrat prirejale slične koncerte. Narodna zavest ne spi! Slične prireditve naj opovržejo pregostoma rabljeno frazo o „nevarnostih“, ki pretijo tržaškemu Slovincu zbog vsakega vsakdanjega preprička... V službi naroda nehajo vsaka nasprotja. Vsi moramo biti enaki. — To se je pokazalo zopet minole sobote.

Trst, dne 21. listopada 1910.

M....č.

Domače vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ ima danes ob 3. uri popoldne odborovo sejo v „Slov. čitalnici“.

Novi tržaški škof. Poročajo nam, da je goriški nadškof, Sedej povodom birme v Ricmanjih minole nedelje povedal, da je škofom tržaškim imenovan kanonik stolne cerkve v Ljubljani, dr. Andrej Karlin.

Pravdne študije je dovršil v Pragi naš sodruženik in predsednik NDO. g. Ivan Marija Čok. Te dni je položil tretji državni izpit. Naše iskrene čestitke!

Pogreba gospe Jedlowski se je vdeležilo veliko število rodoljubov. Opazili smo med drugimi državna poslanca dr. Rybača in Mandiča, predsednika pol. društva „Edinost“ dr. Wilfana. več deželnih poslancev itd., kar je dokaz velikih simpatij, ki jih uživa rodbina Jedlowski.

V spomin! S Konknela: Dne 16. t. m. smo spremili k večnemu počitku dekle, ki nam ostane vsem v najblajšem spominu. Bila je to gospi Ernesta Čebulčeva, članica ugledne tukajšnje narodne rodbine. Kakor vsa rodbina je bila tudi pokojnica zvesta in zavedna hči svojega naroda in navdušena pevka domačega pevkega društva Višava. — Pogreba se je udeležilo obilo občinstva. Pri mrtvaškem odru je zapelo rečeno društvo žalostniko. Na krsto je bilo položena cvetja, a tovarišice pevke so jej izkazale zadnjo ljubav, poklonivši venec z narodnimi travki, ki so ga nosile pred krsto tudi po mestu (ker je po njeni lastni želji pokopana na pokopališču pri sv. Ani poleg družih umrlih svojcev). Čast in hvala vsem, ki so tako lepo počastili spomin zvestega slovenskega dekleta.

Velja tudi za Trst. Povodom smrti novinarja Bavdeka, sourednika „Slov. Naroda“, je napisal ta list v svojem izdanju od 18. t. m. med drugim: Usoda slovenskega žurnalista je vse prej, nego prijetna. V življenju mu je s trnjem posuta...

Pokojnik je poročal o vseh možnih društvenih zborovanjih in priredbah. Cele ure je moral presedati pri zborovanjih, poslušati in spravljati vse to v pametno obliko. Nkjer na svetu ni te razvade, da bi časnikarji tako tlačili vsakovrstnim društvom, kakor je to pri nas. Koliko časa so vzela ta društva pokojnemu Bavdeku, koliko dela so mu provzročala! A ni eno teh društev mu ni izkazalo zadnje časti. Taka je usoda slovenskega časnikarja!

Naslednjega dne se je „Slov. Narod“ (v svojem jutranjem izdanju) povrnil k temu predmetu in pisal:

„Resnica je, da je slovenski časnikar pravi trpin. Posebno po zimi, ko je večer za večerom kaka prireditve, ali kaka predpustna stvar, ali pa zborovanje! Če je po dva večera na teden svoboden, mora biti vesel, ker razmere so pri nas take, da hoče vsako društvo, da se njegove prireditve udeležijo poročevalci lista. Pa mislite potem, da imajo nekateri ljudje kaj ozirov na poročevalca? Prav nič. Zgodilo se je že, da je moral sedeti v najslabšem kotu, kjer je vleklo od vseh strani na-nj, da se je ves prehladil; ko je prosil, naj se mu da v prepis sprejeta resolucija ali predlog, ga enostavno ni dobil in ko je nekoč želel, da bi se dnevni red v kratkem izvršil — dasi je bila že poldvanajsta, še polovica dnevnega reda ni bila izčrpana — dobil jih je pod nos od gospoda predsednika zborovanja, češ, da se na take ljudi ne more ozirati. Nekateri ljudje smatrajo slovenskega časnikarja za manjvredno stvar, da, kar za psa, ki ga je treba prezirati in zaničevati. In potem tiste zamere, če ni poročilo, tako, kakor si žele gospodje zborovalci! Zgodilo se je pa tudi, da se je poročevalcu stavila alternativa na zborovanju: tako in tako boš poročal, če ne, pa ne boš poročal. Naj bi se pomislilo, kaka muka je za časnikarja! Uveljaviti bi se moralo načelo, da društvo, ki hoče imeti poročevalca na svojih prireditvah, temu tudi da primerno odškodnino, da se žrtvuje za-nje. Zgodilo se so pa celo umazanosti, da je bil poročevalec vabljen na prireditve, kjer je bila vstopnina, pa so tam kakor kaki biriči zahtevali od njega vstopnino, ali pa napravljali opazke, da je poročevalec moral biti sram. Takih razmer mora biti konec enkrat za vselej!“

Tako „Slov. Narod“. Grenka, trpka je beseda, ali — resnična. Resnična tudi za Trst. V nekaterih pogledih morda še v večji meri, nego za Ljubljano. Tu se zahteva čisto, naj uredništvo tlačani tudi za čisto privatne stvari, ki nimajo prav nič opraviti s kakim javnim interesom. Ali naj bi pozvedelo, kje bi se ceneje kupil kak predpisnik ali žepna ruta; ali naj temu ali onemu

preskrbelo kako službo; ali naj bi se informiralo, da-li se temu ali onemu more zapupati blaga za par kronic vrednosti; ali naj bi komu, ki je v Trstu neznan, preskrbelo — sobico; ali naj bi kakim družbi, ki ima priti v Trst, pripravilo vse potrebno itd. itd. itd.!

In za vse to tlačanstvo, kakor je je „Slov. Narod“ drastično načrtal, vihte izvestni — radikalni vseboljvedeži neprestano svoj bič nad ubogim stvarom, ki mu je božja jeza odločila poklic — slovenskega žurnalista! Naj se je dogodila le najmanjša pomota in to morda le tehnična, od strani osobja v tiskarni, torej brez krivde urednikov: to vam dežuje neslanih dovtipov, žaljivih opazk in celo psovok: kaj delate, mari ste bili pijani, še krave se vam smejejo itd. itd.!

Najbolj sočne prihajajo navadno — anonimno, brez podpisa. Seveda: tako-le izza plota metati kamenje na druge ljudi, ki — delajo, to je tisto staro žalostno svojstvo v Slovincih, ki je provzročilo že toliko zla za ves naš razvoj, ker končno ubija v vsakomur veselje do dela!

Logika „Gorice“. V eni zadnjih števil je „Gorica“ zopet pisala, da „je po krivdi Gabršček-Gregorinove manjšine deželni zbor zaključen v trenutku, ko je bilo njegovega delovanja najbolj treba“.

Zakaj je bil deželni zbor zaključen? Ker je Pajer-Gregorčeva večina ovrgla zakonito izvršeno izvolitev Gabrščka in ker ni hotela potrditi zakonito izvoljenega Gregorina!

Po „Gorici“ sta pa kriva Gabršček in Gregorin, ker — nista bila potrjena! Po tej logiki bomo čitali v „Gorici“ še take-le članke: „Po krivdi bankirja X se nahaja družina Y v največji bedi in stiski. Vzel jej je hranitelja v času, ko ga največ potrebuje. (Y je namreč ukradl bankirju X 3000 K in je bil vsled ovažbe tega poslednjega arotiran in obsojen na 3 leta težke ječe). Sram ga bodi — bankirja! Njegova dolžnost bi bila sedaj, da odslej on vzdržuje X-ovo družino!“

Z ozirom na duševni nivo ljudij, ki goltaja tudi take „Goričine“ gorostasti brez škode za svoj žolodec, utegne biti to taktično prefriganje; ali ljudje, ki imajo kaj razsodnosti in — vesti, porečejo le, da je taka logika jednostavno brez vsake morale ne le politične, ampak življenske sploh!

Socijalistično gospodarstvo v prosti luki. „Grazar Tagblattu“ pišejo iz Trsta: V Trstu obstoji že leta pridobitna zadruga težakov, ki se bavi z razkladanjem in nakladanjem ladij in stoji s c. k. administracijo svobodne luke v pogodbenem razmerju.

To društvo sestoji iz približno 200 členov, si je moralo odrgavati od ust kavcijo petnajstisoč kron, da jo je naložilo pri administraciji. Sedaj pa se je vsled anonimne ovažbe razkrilo, da je direktor društva, kateri na čelu je neki (v Trstu le predobro znani. Op. ured.) Zolia jemala pri javnih skladiščih predplačila, ki so višino kavcije predkoračila in da je društvo še tisoče dolžno bolniški blagajni in zavarovalnici proti nezgodam. Velik del tega primanjkljaja je nastal vsled neiztirjivih posojil posamičnim členom društva, mej katerimi je predsednik Zolia za-se vzel največji del. Ker se je te zadeve polastilo državno pravdnštvo, je predsednik Zolia — že izginil. Delavci so oškodovani za kakih 10.000 K.

Sestanek železničarskih organizacij. Na Dunaju se vrši danes sestanek zastopnikov vseh železničarskih organizacij radi uvrščenja uradnikov podzavljene severne železnice in radi draginjske doklade. Društva j. ž. u. in z. j. železničarjev zastopa predsednik D. j. ž. u. g. Zorec.

Cercle franco-illyrien prične še ta teden s konverzacijskim večeri. Priglasenih je že lepo število članov; želeli pa je, da se priglasijo še oni ljubitelji francoskega jezika in kulture, ki se dosedaj še niso odzvali. Pričakovati je, da bodo večeri zelo animirani in familijarni, saj je tudi krožka namen, da one, ki razumevajo francoščino, zbira v malo in prijetno družino. Na prvem večeru se tudi končno ustanovi odbor in se določijo društveni lokal. Med konverzacijo se tudi zaigra par komadov na glasovir in violino. Dan in program se objavi pravočasno v „Edinosti“.

Ljudsko štetje in učitelji. Ministrstvo za notranje stvari je z ukazom z dne 2. t. m. v sporazumu z naučnim ministrstvom izjavilo, da nima nikakega principijelnega pomisleka zoper to, da se ljudskoškolski in meščanski učitelji uporabljajo kakor števni komisariji (revizijski organi) na bodočem ljudskem štetju, in sicer pod pogojem, da se s tem ne odtegnejo svoji dolžnosti kakor učitelji.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgoveškega društva „Merkur“ v Ljubljani.

Sprejmejo se: 0 knjigovodja, 2 kontorista, 1 poslovodja, 5 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 0 blagajničarka, 0 kontoristinja, 4 prodajalke, 7 učencev, 1 učenka, 0 potnik, 0 korespondent, 0 skladiščnik.

Službe iščejo: 2 knjigovodji, 2 skladiščnik, 3 kontoristi, 3 poslovodje, 2 potnika, 24 pomočnikov me-mane stroke, 7 pomočnikov železninske stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 11 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 7 kontoristin, 8 blagajničark, 12 prodajalk, 0 korespondent, 5 učencev, 2 učenki.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Nedeljska predavanja „Universiteta del popola“ je tukajšnja policija prepovedala. Za vzrok navaja pozoste iredentistične demonstracije o prilikah, ko predavajo italijanski predavatelji iz kraljestva. Je že prav, ako se naše oblasti borijo proti iredentističnim pojavom, vendar se nam taka sredstva ne zdijo posebno pripravna. Doseza se stem ravno nasprotno in to tudi v tem slučaju. Italijani se radi tega ne spremene. V tem smo prepričani.

Podpisano predsedništvo Pevskega društva „Zarja“ v Rojanu izreka javno zahvalo gg. K Mahkoti za prijazno sodelovanje in solospjev in V. Mirku za krasno spremljevanje na glasovirju.

Za odbor pev. društva „Zarja“: Josip Katalan predsed., Albin Smrkolj tajnik.

Trž. podružnica „Glasbene Matice“. Pevska vaja za moški zbor bo danes v torek in v petek in za ženski zbor v sredo zvečer, vselej ob 8. zvečer v del. podp. društvu.

Prvi letošnji koncert bo 17. decembra t. l. zato vabi odbor vse pevce, da se odmej udeležijo polnoštevilno pevskih vaj.

Klobuk (poilcylinder) je zamenja nekdo v gledališču. Dotični gospod je naprošen, da se oglasi pri blagajničarki v kavarni „Balkan“.

Koledar in vreme. — Danes: Cecilija dev. muč. — Jutri: Klement pap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 10° Cels. — Vreme včeraj: zjutraj dež, pop. obl.

Naše gledališče.

Sinočnja predstava Schillerjeve žalolgre „KOVARSTVO in LJUBEZEN“ je vspela najlepše. V gledališču, ki je bilo malo ne napoljeno, je vladala med igro — dokaz velikega utisa — grobna tišina. Zato pa je bil po vsakem aktu aplavz buren in dolgo trajajoč. Ocena pride.

Prihodnjo nedeljo zvečer uprizori naše gledališče Dumanoirovo komedijo

„Ena se joče, druga se smeje“.

Popoldne pa ponovi na splošno zahtevo igro s petjem

„Zapravljivec“.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Včeraj so z nekoliko večjim uspehom tretjič ponovili Massenetovo „Thais“.

V sredo zaključna predstava. Poje se „Traviata“.

EDEN. Varietetna predstava z zelo zanimivim vspehom. Zlasti vzbuja zanimanje kvartet črncev.

Književnost in umetnost

Naše gledališče in Tolstoj. V našem tržašk. gledališču smo imeli v predlanski sezoni priliko slišati pretresljivo Tolstojevu dramo „Moč teme“, kjer pisatelj realistično slika dobre in slabe strani ruskih kmetov. Kakor smo čuli misli naše gledališče proslaviti Tolstojev spomin s tem, da uprizori njegovo „Vstajenje“.

Tolstojeva dela v slovenščini. Tolstojeva dela so prevedena v vse možne jezike. Slovenci imamo prevedena sledeča: „Vstajenje“, „Vojno in mir“, „Ano Karenino“ (založil Gabršček), „Kazake“ (založila tiskarna „Edinost“) in razne krajše spise in povesti, razstrešene v raznih zbirkah. Tolstega najlepše proslavimo s tem, da čitamo njegova dela.

Lev. N. Tolstoj: Kazaki. Prevedel Josip Knaflič. Založil dnevnik „Edinost“. — Največ ruski pisatelj sedanje dobe, ki ravnokar leži na mrtvaškem odru, v tej knjigi z nedosežno realistično popisuje življenje med kazaki. — Povest spada med najboljše Tolstojeve spise, zato jo toplo priporočamo.

Tri pripovedi grofa Tolstega. Izdal dnevnik „Edinost“. Ta knjižica prinaša tri drobne povesti umrlega pisatelja, ki bodo gotovo vsakomur ugajale. Tudi to knjižnico priporočamo v nakupovanje.

Obe knjigi se dobivata po vseh knjigar- nah na Slovenskem.

DAROVL

— Za podružnico CM. na Greti nabral je mali France Vončina v veseli družbi pri g. Košuti v Rojanu K 2-63.

— O priliki poroke nabralo se je za lonjersko CM. podružnico pri veseli družbi 3 krone 42 stot. Srčna hvala vsem darovalcem.

Vesti iz Goriške.

Razpis natečaja. Na c. kr. okr. sod-niji v Tolminu je razpisano mesto stalnega pomožnega pisarja. Službo je nastopiti s 1. decembrom.

Železnica iz Gorlice v Červinjan. Pripravljalna dela za to zvezo prično v kratkem.

Vesti iz Istre.

Iz koperske okolice. Prijateljska roka poslala mi je list „Piccolo“ z dne 12. 11. t. l. Med drugimi jeremijadami je tudi dopis iz Kopra, govoreč o slavizaciji koperskih c. k. uradov na vsej črti. Nasproti tej trditvi naj navedem sledeče:

Na carinskem uradu v Kopru ni nijednega slovenskega uradnika, dasi je okraj po večini slovanski. Istotako ni nobenega slovenskega uradnika na evidenčnem mestu; ni nobenega Slovenca na davčnem oddelku okrajnega glavarstva. Pri davkarjih so vladale do zadnjega časa prav babilonske razmere. Ako je prišel davkoplačevalec plačat davek, moral je, ako je govoril svoj materini t. j. slovenski jezik, romati od Poncija do Pilata. Jako na šibkih nogah mora biti italijanstvo Kopra, ako je že en sam slovenski uradnik na davkarji spravlja iz ravnotežja. Priznajte rajše, gospoda kamoristi, ene in druge barve, da ste doslej ukazovali vi, nameščali se svojim protekcijonizmom samo svoje krivonose benjamine, ki niso delali drugega, nego uganjali laško in iredentovsko politiko.

Slavizacija bo menda to, da se vse kazenske razprave, akoravno je bila ovadba v slovenskem jeziku, vodijo v samolaškem jeziku! Slavizacija nadalje bi utegnilo biti to, da zemljemerec, akoravno ima največ posla s slovenskimi strankami, do sledno ne č govorniti slovenski, če tudi je slovanskega pokoljenja. Priznajte rajše, gospoda okoli „Piccola“, da se Slovani ni nikdar hotelo priznavati pravic. A čim se začneja upoštevati princip enakopravnosti, pa bilo tudi v najmanji meri, pa kričite radi tega, kakor bi vas kdo drl. Vedite pa, da je vaš krič za nas dobro znamenje. Znakom je, da se bojite tega, kar — mora priti in čemur se boste morali privaditi! —x—

Podgrad v Istri. Po dolgem zavlačenju so vendar začeli popravljati državno cesto — in sicer je klanec pri Gradišču že urejen; sedaj se dela pri Obrovu in bo spomlad delo dovršeno. Dogovorjeno je baje že tudi, da se ima pod Obrovom pri Hrušici v velikem ovinku popravljati podporni zid. To je velika in davna potreba. Se večje važnosti pa je bilo, da bi bil ta zid zvišan za najmanj en meter nad terenom, da bi se s tem preprečilo vedno nesreče na tem mestu. Tako je pred letom na tem mestu ponesrečil neki voznik, pred mesecem dni pa bi se neki človek kmalu ubil. Pozivljamo torej merodajne faktorje, naj se pobrigajo za stvar, predno ne poplača kdo tega nedostarka s smrtjo.

Gospodarstvo.

Trgovska proga Dubrovniške paroplovne družbe. Dubrovniška paroplovna družba je uvedla novo trgovsko progo Trst-Gruž. Parnik bo odhajal vsake srede ob 6. zvečer iz Trsta in se bo dotikal Zadra, Trogirja, Kaštelstarega, Splita, Omiša in Gruža, eventualno Dubrovnika in Cavtata.

x Zalite vinsko posodo! Vino je sedaj povečini povrelo. Ako ni posoda z vinom do vrha napolnjena, se kmalu naselja na vino kan ali cvet, ki vino šibi (spreminja alkohol v vodo in ogljenčevo kislino).

Zato je treba vino večkrat zaliti in sicer uporabljati v tem ravno tako vino, kakor je v sodu. Najboljše je zalivati s pomočjo lija, tako, da sega cev pri liju pod površino vina in vzdiguje, kadar se vlija vino v sod, kan proti vehi.

x Tropinsko žganje ni vedno jednako dobro. Če so se tropine slabo hranile in so se radi tega izpridile, ali pa so bile od gnjilega grozdja, ima tropinovec navadno neprijeten, raskav ukus. Deloma se ta ukus

Poslano*)

IZJAVA.

Izjavljam, da dolgove svoje žene Franciške ŠČUKA, ki bi jih napravila v mojem imenu, od danes naprej ne plačam več.

VIPAVA, dne 15. novembra 1910.

FRANC ŠČUKA

kovaški mojster in posestnik v Vipavi.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Edina slovenska knjigoveznica

ANTON REPENŠER, Trst ul. Cecilia 9
Izdeluje vsakovrstna knjigoveška priprosta in fina dela PO KONKURENČNIH CENAH.

—+—
Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan- cem, da je dne 20. t. m. ob 9. 1/4 zvečer po kratki mučni bolezni pre- videna aš svetotajstvi v 49. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala

LUCIJA DANEU
rojena GABRIJELČIČ

Pogreb bo jutri, v torek dne 22. t. m. ob 11. uri zjutraj iz hiše žalosti na Opčinah šte. 295.
OPČINA, 21. novembra 1910.

TOMAŽ, soprog.
Ludvik, Ernest, Leonard, sinovi.
Ivana, nevesta.
Valerija, hči.
Ludvik, Pija, vnuki.

Simić & Co. - Trst
ul. S. Anastasio 8-10
OBAVLJA
Agentu ske in komisijn. posle
Bavi se s prodajo kolonijalnega blaga in nakupom dež pridelkov.

Kroj čnlca za civiliste in vojake . .
Franjo Polanec
v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6 II n.
Priporoč. e s avnem občinst u in vojšvu za v ako- vrtna dela. Blag. prva vrsta, delo s lidno. cene zmer e.

G. De Vecchi & S. Skerl
nasledniki A. FONDA
Trst, ulica del Bosco št. 17, Trst

zaloga • ovsa
klaje in otrobov.

SENO prva vrste po 7 K. Ovs Ben po 17 K. Detalja po 7 50. Ograki oves po 19 K. Ot. obl. „V“ po 15 50 K. — Po 100 kilogramev ta malo za razprodajo

Kupujte Tolstovrško slatino“!

Mnenje gospod. Dra. Frana Weitlanerja
zdravnika v Attentalu.

G. J. SERRAVALLO
Trst.

Kakor zdravnik avstrijskega Lloydja imel sem priliko občudovati Vašo lekarno in lekarniški zavod, ki lahko služita kot uzorca. Potem, ko sem rabil več nego sedem let Vaše SERRAVALLOVO KINA-VINO Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo), zamorem potrditi, da je isto nenavadno uspešno zavarilo v slučajih influence, malo- krvnosti in drugih boleznih te vrste.

ATTENTAL, 17. februarja 1908. Dr. E. WEITLANER.

Odlikovana lekarna in sladstičarna
z zlato košnjo in križem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9
nagrada slavemu trikrat n. dan svež kruh.

Občinstvu, da ima Prodnjalca je tudi d. bro preskroj na z vsakovrstnimi biškoti (osebno za čaj. Ima razna fina vina in likerj v buteljkah v fine desertne bombone. Sprejema naročila za v-akovrstne vrte, kockate itd, kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji cenl. hiesplaita pečitčka na dom — Priporoč. se s avnem občinstvu z odličn sp štovanjem

Vinko Skerk : Trst

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“
Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke
za moške in dečke. -- izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Odprl se je **kinematograf „Adria“**
v Škedenju
Elegantna dvorana, sestavljena op najmodernejših načrtih.

Vsaki torek, četrtek in soboto nov program.

VSTOPNINA : I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

Na obroke! **JAKOB DUBINSKY** Na obroke!
TRST — ulica del' Oimo šte. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga
ter moške in ženske suknje.

UGODNI POG. JI. ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

